

Պարույր Սևակ

Ռադիոընդունիչի առաջ

Կախարդական տուփն է հեքիաթների...

Ես կոճակն եմ սեղմում,

Եվ սլաքը՝

հլու իմ մատներին,

Որոնում է:

Ժխո՛ր:

Տաճ սուր՛ց:

Աղմո՛ւկ:

Խռիտում է մեկը՝

կարծես մեռնում,

Մեկի ձայնալարերն են կտրվում կարծես:

Մի ճիչ է խեղդըվում մառախլապատ հեռվում,

Օդում խոնրվում են պատասխաններ-հարցեր:

Եթերների բոլոր շերտերն են ես վարձել:

Ե՛ս եմ այսօր տերը...

Նայած մատներիս տակ սլաքն ուր է դառնում՝

Նայած ինչ ընթացք եմ տալիս նրան,-

Մերթ դանդաղկոտ, ծույլ-ծույլ և մերթ՝ արագ,

Նա ինքն իր շուրջ դառնում,

Հանգրքվանում է նա կայան-կայան:

Ինչպես ձուկ որսալիս հաճախ օձ ես բռնում,

Այնպես՝ ահավասիկ.

-«Խոսում է Անկարան»...

Բայց ես տեր եմ այսօ՛ր և առհավե՛տ:

Արդեն ինձ չեն կարող

Ո՛չ երեկվա խարդախ Բյուզանդիոնը դավել,

Ո՛չ այսօրվա Պոլիսն ու Անկարան,

Ինչպես որ վարվել են դարեր նրանք

Իմ պապերի և իմ հայրերի հետ:

Իմ բախտի տերն եմ ես այսօ՛ր և առհավե՛տ,

Եվ տերն եմ ես հիմա նաև եթերների...

Ու կոճակն եմ շրջում:

Մի վալս խելակորույս,

Ռոմանս, որ երգում է՝

Մարմնով ծանրը, վարքով թեթև ինչ-որ Մերի...

Հետո՝ ինչ-որ մի ձայն այն մասին է գոռում,

Որ անկարելի՛ է, անհնարի՛ն

Իրենց պես մարդ հաշվել և նեգրերին...

...Կանգնել ենք մենք հիմա

Իրար դեմ հանդիման՝

Ողջ աշխարհը և ես:

Ասենք՝ ես նստել եմ.

Ես նստել եմ հիմա ընդունիչի առաջ,-

Եվ սլաքը հլու իմ մատներին,

Կայաններ է որսում:

Ոստնում են ստերը,

Ինչպես աղանձացուն՝ բովի վրա:

Այդ՝ խոսում են նրանք.

Այդ՝ Նյու-Յորքն է խոսում՝

«Ամերիկայի ձայնը»,

Այդ՝ Լոնդոնն է խոսում՝

Իր «Բի-Բի-Սին»:

Ամաչում է անշուշտ

Ազատության հայտնի այն արձանը,

Եվ պսակն այն ծանրը,

Որ պճնում է նրա ճակատը սին,

Ամոթանքից փոխվում-փոխարկվում է

Փշերը ցից ոգնու...

Սլաքն է ոստոստում

Ասես արգելքների,

Ասես թվացույցի հետև պահված

Սղոցների վրա.

Նոր կետեր է որսում

Իմ ձեռքը անվարան:

Նվագում են, երգում և առավել՝ խոսում,

Հաճախ լեզուներով ինձ անծանոթ:

Ինքը

պատմությունն է ալիքների վրա

Ալիքների նման կարծես հոսում:

Եվ ա՛յդ, և մի՛միայն այդ պատճառով

Բոլոր, բոլո՛ր խոսքերն են հասկանում,

Ինչ լեզվով էլ ասված լինեն նրանք:

Հասկանում են.

-Հիմա

Ապրում ենք մի դարում,

Երբ ուղիներն ամեն կոմունիզմ են տանում:

Այդ մասին են ահա

Բոլոր կայաններն ու կետերը բարբառում՝

Ոմանք սարսափահար, իբրև անեծք,

Ոմանք ուրախությամբ՝ որպես հարցադրում:

...Ում համար պարզ չէ դեռ,

Ես չեմ հարկադրում,
Կարող է նա անշուշտ
Ռադիոընդունիչը դեռ միացած պահել,
Ինձ համար որ պարզ է.
Ես ուզում եմ հիմա այն անջատել
Եվ այս տողերի տակ վերջակետ, ո՛չ,
Դնել... կախման կետեր:
Սակայն ես մի պահ:
Եվ այս անգամ արդեն
Ո՛չ միայն կայանը -
Ես ալի՛քն եմ փոխում ընդոստ մի շարժումով:
Եվ ճիշերի, ստի, աղմուկի տեղ
Ծավալվում է, փռվում ալիք մի նոր՝
Խաղաղության ալի՛քը ոսկեթել:
Եվ ծանոթ ու քաղցր՝
Իբրև ողջույն սիրած ու լավ բարեկամի,
Հանդիսավոր՝ իբրև երդումի խոսք,
ահա՝
-Խոսում է Մոսկրվան...

27.XI.1948թ.

Երևան